

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um lagareldi
Ráðuneyti	Atvinnuvegaráðuneytið
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	27.11.2025

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifapáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifapættir á fjárhag ríkissjóðs.

Óvissa er um áhrif á ríkissjóð vegna fyrirhugaðra breytinga. Gert er ráð fyrir breytingum á gjaldaumhverfi greinarinnar þar sem tekið verður tillit til framleiðslukostnaðar rekstraraðila. Ríkissjóður fær hærri tekjur ef mismunur milli tekna og framleiðslukostnaðar er mikill en lægri tekjur ef þessi munur er lítill. Nokkur óvissa eru um þróun þeirra tekna. Almennt er þó gert ráð fyrir að áformað frumvarp muni ekki hafi áhrif á fjárhag ríkisins umfram það sem þegar er gert ráð fyrir í fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar.

2. Tekjubreytingar.

Sjá lið A.1.

3. Útgjaldabreytingar.

Sjá lið A.1.

4. Eignabreytingar.

Sjá lið A.1.

5. Aðrir áhrifapættir varðandi ríkisfjármál.

Á ekki við

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:
 - a) í gildandi fjárlögum
Gert er ráð fyrir fjárhagsáhrifum frumvarpsins í gildandi fjárlögum
 - b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs
Gert er ráð fyrir fjárhagsáhrifum frumvarpsins í fjárlagafrumvarpi komandi árs
 - c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar
Gert er ráð fyrir fjárhagsáhrifum frumvarpsins í fjármálaáætlun
2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks, t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum?

Gert hefur verið ráð fyrir útgjöldum í fjárlögum og fjármálaætlun ríkisstjórnarinnar.

3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu?

Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið.

Liggur ekki fyrir en verður unnið við gerð endanlegs mats

2. Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur, sbr. lög nr. 27/1999?

Leitað verður umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur skv. lögum nr. 27/1999

3. Samkeppnisskilyrði.

- a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta).

Mat á áhrifum mun liggja fyrir við vinnslu endanlegs mats

- b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja).

Mat á áhrifum mun liggja fyrir við vinnslu endanlegs mats

- c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar, t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd).

Mat á áhrifum mun liggja fyrir við vinnslu endanlegs mats

- d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda virka samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

Mat á áhrifum mun liggja fyrir við vinnslu endanlegs mats

D. Önnur áhrif

1. Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011.

Áformað er að breyta úthlutun úr Fiskeldissjóði. Áformin munu því hafa áhrif á sveitarfélög. Leitað verður umsagnar Sambands íslenskra sveitarfélaga við vinnslu endanlegs mats.

2. Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi).

Á ekki við

3. Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000.

Á ekki við

4. Áhrif á byggðalög.

Áformin munu hafa áhrif á byggðalög, sbr. svar D 1) hér að ofan

5. Áhrif á frjáls félagasamtök.

Á ekki við

6. Áhrif á jafnrétti kynjanna.

Áhrif áformaðrar lagasetningar á jafnrétti kynjanna mun liggja fyrir við endanlegt mat.

7. Áhrif á lýðheilsu.

Á ekki við

8. Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir.

Áhrif áformaðrar lagasetningar á menntun, nýsköpun og rannsóknir mun liggja fyrir við endanlegt mat.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri.

Á ekki við.

10. Áhrif á stjórnsýslu, svo sem hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni.

Áformin munu kalla á aukinn mannskap og fleiri verkefni hjá bæði ráðuneytum og stofnunum. Í fjármálaáætlun ársins 2026-2030 er gert ráð fyrir þeirri aukningu.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélags hópa, svo sem aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar.

Á ekki við

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun.

Markmið áformaðs frumvarp er að koma í veg fyrir neikvæð áhrif lagareldis á umhverfið. Gert er ráð að sjálfbær nýting og vistkerfisnálgun verði í þeim efnum höfð að leiðarljósi.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag.

Frumvarpið mun ekki hafa fjárhagsáhrif á ríkissjóð umfram það sem þegar hefur verið gert ráð fyrir í fjárlögum og fjármálaáætlun.

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á.

Frumvarpið mun hafa áhrif á rekstraraðila, hagsmunaaðila og sveitarfélög.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat).

Mun liggja fyrir við endanlegt mat.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR?

Á ekki við í frummati.

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma?

Á ekki við í frummati.

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin?

Á ekki við í frummati.

